

Gotovo dva stoljeća Glazbene škole u Varaždinu

AUTOR:
Karmen Antunović, mag. mus.

GRAD U KOJEMU SE
NJEGUJE KULTURA

Grad Varaždin. Grad kulture,
barokni grad. Brojni epiteti vežu

se uz taj gospodski grad. Varaždin je, uz Zagreb, najznačajnije kulturno središte sjeverozapadne

Hrvatske. Prema podacima iz 2011. godine ima otprilike 46 000

stanovnika. Povijest Varaždina, koja se počinje spominjati u

u srednjemu vijeku, bogata je brojnim povijesnim događajima koji su oblikovali njegovu današnju strukturu. Od činjenice da je bio kratko vrijeme i glavni grad Hrvatske kada je i doživio procvat, pa do razdoblja baroka od kada datiraju brojne crkve i građevine, na žalost do brojnih devastacija i požara zbog čega Varaždin više nije mogao nositi titulu glavnog grada. Varaždin se posebno ističe po rujskoj svečanosti koja je posvećena klasičnoj baroknoj glazbi. Upravo te Varaždinske barokne večeri proslavile su 2020. godine 50-u obljetnicu. Naravno, zbog svih tih činjenica. Kakav bi to bio grad kulture, a da nema Glazbenu školu?

GRAD BOGATE PROŠLOSTI ŽELJAN
PROFESIONALNIH GLAZBENIKA

Glazbena škola u Varaždinu utemeljena je 1. siječnja 1828. godine u okviru tadašnjega Glazbenog društva te je stoga jedna od prvih javnih glazbenih škola u Hrvatskoj i jedna od najstarijih glazbenih škola u ovom dijelu Europe. Cilj osnutka škole bila je želja za školovanim glazbenicima iako je prvotna ideja bila škola za nadarenu djecu, koja

nisu imali novčanih sredstava za školovanje. Tada je sveukupno radilo petero učitelja, a upisalo se 45 učenika. Prostor im je bio osiguran u prizemlju zgrade nekadašnjeg Isusovačkog kolegija, koja je bila dijelom uništena u požaru 1776. godine, ali tadašnje Muzičko društvo ga je renoviralo vlastitim sredstvima. Do 1936. godine nekoliko se puta gasila zbog novčanih teškoća, no nakon 1936. godine na inicijativu Marije Šanjek, klaviristice i tada apsolvantice zagrebačkog konzervatorija, Glazbena škola počinje ponovno djelovati i od tada pa sve do danas kontinuirano djeluje. Tada se počinje podučavati klavir, violina, pjevanje, solfeggio, a uvodi se i glazbeni vrtić.

Prvi ravnatelj bio je profesor Krešimir Filić uz pomoć još nekolicine profesora. Oni su oslanjajući se na svoju upornost i požrtvovnost, uspješno započeli s podučavanjem učenika uz jedan posuđeni pianino i nekoliko prostorija. Na početku je bilo svega tridesetak učenika, ali s godinama broj je sve je više rastao. Od 1948. godine uvodi se i srednjoškolski program iako je to službeno zapisano u zapisniku školske godine 1952./53.. Broj učenika upisanih u

Glazbenu školu bio je toliko velik da su profesori iz instrumenata davali poduke učenicima u svojim domovima. Kasnije su se dodijelile dodatne prostorije za rad, koje su znale biti neadekvatne i na različitim krajevima grada Varaždina.

Godine 1993. Glazbenoj školi je općina Varaždin dodijelila palaču Erdödy-Patačić na trajno korištenje koja je 2002. godine novoadaptirana. Do tada su uvjeti rada bili neprilagođeni. Nastava se održavala od 1985. godine u novosagrađenoj zgradi Glazbene škole koja je bila neodgovarajuća za njene potrebe. U toj zgradi započelo se s radom unatoč tome što nije imala uporabnu dozvolu te što zgrada nije bila dovršena.

OD MALENIH GLAZBENIH SOBICA DO PALAČE ERDÖDY-PATAČIĆ

Od 19. do 21. stoljeća, tadašnjih pet predavača i otprilike 45 đaka, do današnje Glazbene škole u Varaždinu čiji je ravnatelj Davor Matačić, ona se pretvorila u „Glazbenog diva“. Danas broji više od sto djelatnika i trenutno više od 800 učenika smještenih u 3200 m² palaču Erdödy-Patačić. U njoj se nalaze i dvije velike koncertne dvorane. Škola nudi 22 glazbenička zanimanja koja su raspoređena u nekoliko odjela: klavirski, gudački, odjel gitare i tambure, odjel harmonike, orgulja i udaraljki, puhački odjel te teoretski odjel. Također, nudi predškolski odgoj, osnovnoškolsko i srednjoškolsko

obrazovanja. Glazbena škola u Varaždinu ima i svoje Područne odjele u Lepoglavi, Ivancu, Cestici i u Varaždinskim Toplicama. Uz individualnu nastavu, nudi mogućnost komornog muziciranja, zborskog, orkestralnog i ostalih mješovitih sastava.

Glazbena škola u Varaždinu privlači brojne učenike iz Varaždinske županije, susjednih joj županija, ali i država. Gotovo svakodnevno održavaju se brojne produkcije svih Odjela, redovito se održavaju Masterclassovi, a sama Škola domaćin je nekoliko renomiranih državnih i međunarodnih natjecanja kao što su Competition Varaždin Woodwind & Brass, Accordionfest i Međunarodno natjecanje pijanista Memorijal Jurica Murai i Murai Grand Prix. Redovito ostvaruje brojne suradnje sa školama te gostovanja u Hrvatskoj i u inozemstvu. Važna je i njezina uloga u kreiranju kulturnih te glazbenih događanja u Varaždinu. Također, svake godine ponajbolji učenici Glazbene škole u Varaždinu nastupaju na Varaždinskim baroknim večerima te s Varaždinskim komornim orkestrom.

Glazbena škola u Varaždinu utemeljena je 1. siječnja 1828. godine u okviru tadašnjega Glazbenog društva te je stoga jedna od prvih javnih glazbenih škola u Hrvatskoj i jedna od najstarijih glazbenih škola u ovom dijelu Europe.

VARAŽDONSKA ŽELJA ZA HARMONIKOM OD SAMIH ZAČETAKA

Prvi profesori koji su davali „obuku“ iz harmonike bili su Vlado Jungman, a kasnije preuzima Ivan Nosov i spominje se prvi puta 1946. godine. Školske godine 1953./54. osnovani su tečajevi za klavir i harmoniku, iako su ti tečajevi se ukinuli već 1954./55. Od 1961. godine učila se kao fakultativni ili izborni instrument koji je spadao u grupu „narodnih instrumenata“ gdje je ulazila zajedno s tamburom, a pohađali su učenici od trećega razreda. Odjel za harmoniku započeo je s radom 1963. godine, a do tada se (nažalost iako toga ima i danas) često podcjenjivala kao instrument. Ondašnji ravnatelj M. Zuber skrenuo je pažnju svom Nastavničkom zboru i ukazao na lijepe mogućnosti instrumenta te je novom reformom glazbenog školstva postala ravnopravni instrument s ostalim klasičnim instrumentima. Iste godine započeo je s radom predavač harmonike Vilko Sedlar.

Svoj procvat je doživio harmonikaški orkestar „Ivo Mikac“ 60-ih i 70-ih godina koji je 1964. godine nastupio na Susretu harmonikaških orkestara Hrvatske u Puli. Pod ravnanjem nastavnice Štefanije Tkalčec-Cikač, koja je podupirala i zahvaljujući njoj, školske godine 1970./71. godine harmonika je postala glavni predmet i u Srednjoj glazbenoj školi. Nastavnici su se konstantno usavršavali i sudjelovali na

190
GLAZBENA ŠKOLA U VARAŽDINU
godina djelovanja

brojnim natjecanjima kao što su Susret harmonikaša u Puli, regionalna i državna natjecanja gdje su osvajali 1., 2. i 3. nagrade. Prvi maturant bio je Slavko Magdić, koji je maturirao 1974. godine u klasi prof. Štefanije Tkalčec-Cikač, a njegov prvi maturant bio je Željko Školić. U tom razdoblju, harmonika je bila jedna od najpopularnijih instrumenata koji su učenici upisivali. Prvi maturanti odlazili su i diplomirali u zemljama bivšeg SSSR-a, u Moskvi, Kijevu, i Lavovu, a nekolicina u Puli kada se otvorio odjel harmonike. Od maturanata koji su dalje nastavili studij harmonike, a i danas su renomirani profesori jesu Slavko Magdić, Davor Bobić, Dražen Košmerl, Senka Bašek-Šamec, Valentina Bašnec... Do danas je sveukupno maturiralo 65 harmonikaša.

Naravno, za sve to su zaslužni i nastavnici. Među prvim nastavnicima harmonike bili su Vilko Sedlar,

Godine 1993. Glazbenoj školi je Varaždin dodijelio palaču Erdödy-Patačić na trajno korištenje.

Štefanija Tkalčec-Cikač, Vera Agnezović-Višošević, Nevenka Lukman, Marija Avar, Jadranka Čiček, Slavko Magdić...

HARMONIKAŠKI KORACI GLAZBENOM ŠKOLOM U VARAŽDINU U 21. STOLJEĆU

Godine 2013. harmonika se udružuje u jedan odjel zajedno s orguljama i udaraljka, a kao

fakultativni predmet pridodan im je čembalo. Pročelnica odjela je nastavnica orgulja Natalija Imbrišak. Na odjelu djeluju komorni harmonikaški sastavi i orkestar koji su osvajali brojne visoke nagrade na državnim i međunarodnim natjecanjima. Naravno, tu su i brojni učenici harmonike Osnovne i Srednje glazbene škole koji su osvajali i osvajaju tronove i visoke nagrade kao solisti na školskim, državnim te međunarodnim natjecanjima uz mentorstvo tadašnjeg profesora harmonike u školi Saše Bastalca te danas

Valentine Bašnac, Kristijana Potočnjaka, Branke Stanković te Karmen Antunović. Učenici harmonike također su nastupali uz Varaždinski komorni orkestar. Zapažen je nastup Nikole Hrupeka (u klasi Saše Bastalca, danas studenta na Akademiji za glasbo u Ljubljani), a najnovijeg datuma je nastup učenika Sandra Saulića koji ostvaruje i visoke nagrade na brojnim natjecanjima (mentor Kristijan Potočnjak). Izvršne rezultate ostvaruje i učenik trećega razreda srednje glazbene škole Momčilo Laketa pod mentorstvom Karmen Antunović kao što

su prve nagrade na Hrvatskom harmonikaškom natjecanju u Daruvaru, 60. Hrvatsko natjecanje učenika i studenata glazbe i plesa, Online muzičko natjecanje „Accordeus“, 2. Internacionalni festival muzike „Skala“. 2021. godine sudjelovao je na 71. Svjetskom trofeju harmonike kao i učenici 4. razreda srednje glazbene škole Sven Tomašek i Josip Slijepčević koji također redovito odlaze na natjecanja i osvajaju visoke nagrade (mentor Karmen Antunović).

Harmonika kao instrument, koji se bori sa raznim predrasudama, dostupna je široj varaždinskoj publici. U to su se mogli uvjeriti svi, kada je Varaždin 2010. godine bio domaćin 63. Svjetskog kupa harmonikaša, uz glavnu organizatoricu Svjetskog harmonikaškog kupa u Varaždinu, Vjere Odak i suradnike Sašu Bastalca, Valentinu Bašnac, Kristijana Potočnjaka, Ljerku Pašalić te ondašnjeg ravnatelja Glazbene škole u Varaždinu Morena Vincekovića koji su pomogli u realizaciji nečeg takvog svjetski priznatog. Uživalo se uz najveće svjetske harmonikaške virtuozne i to iz cijeloga svijeta: 29 zemalja, najpriznatiji mentori i stručni žiri kojega je činila krema harmonikaškog svijeta, boravila je nekoliko dana u Varaždinu, gdje su se mogli na svakom uglu čuti zvuci harmonike, a samo natjecanje održavalo se upravo u Glazbenoj školi i Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu.

**NATJEČAJ ZA
NAJBOLJI
BOŽIĆNI OUTFIT**

Fotke šaljete od
1. do 20. prosinca 2020.
na e-mail:
pedagog@glazbena.hr

**NAJBOLJE FOTKE DOBIVAJU SUPER
NAGRADE NA KUĆNU ADRESU**

ORGANIZIRAJU:
PEDAGOGINJA M. SOKOL I
RAVNATELJ D. MATAČIĆ

TOLGA KASHIF

**THE
QUEEN SYMPHONY**

18.6.2022. • 20:30
VARAŽDIN - TRG KRALJA TOMISLAVA - KORZO

Svečani koncert simfonijskog orkestra i zbora Glazbene škole Ravensburg,
Glazbene škole u Varaždinu i zbora Chorus Angelicus

Na važnost harmonike u Varaždinu upućuje i to da je na svečanom otvorenju palače Erdödy-Patačić (današnji prostor Glazbene škole) nastupio tadašnji student, a danas nastavnik harmonike Kristijan Potočnjak. Harmonikaški orkestar Glazbene škole u Varaždinu pod vodstvom Valentine Bašnac, kojega čine učenici od četvrtoga razreda Osnovne glazbene škole do četvrtoga razreda Srednje, sudjelovao je četiri godine uzastopno na Harmonika Fest u Karlovcu od 2016.godine. On je započeo upravo na važan datum za sve harmonikaše i ljubitelje harmonike- Svjetski dan harmonike 6. svibnja. Predstavljali su se repertoarom koji je pisan originalno za harmonikaški orkestar i brojnim aranžmanima poznatih skladbi popularne i klasične glazbe. Ono što je zanimljivo za navedenu manifestaciju, okupili bi se svi harmonikaški orkestri na početku i na kraju manifestacije izvedbom M.A.Charpentiera: Te deum. Također, Harmonikaški (pod)odjel može se pohvaliti osnivanjem Accordionfesta, međuškolskog natjecanja učenika harmonike osnovnih glazbenih škola. U sklopu te manifestacije pozivani su uvijek brojni priznati pedagozi koji su održavali seminare i koncerte. Tijekom svih ovih godina gostovali su i održavali koncerte brojni harmonikaški solisti od kojeg posebno treba izdvojiti velikana Aleksandra Skljarova koji je održao koncert u sklopu Špancirfesta. Također, koncert Petera Soavea s kvartetom Rucner kojega su održali u Hrvatskom narodnom kazalištu

u Varaždinu. Redovito su se održavali vrsni harmonikaški seminari čiji su predavači bili iz Hrvatske i inozemstva, a samo neki od njih Miljan Bjeletić, Borut Zagoranski i Zoran Rakić.

Što se harmonikaške statistike tiče, danas imamo upisanih 23 učenika u Osnovnoj školi u Varaždinu i 11 u Srednjoj školi. U područnim odjelima imamo upisano petero učenika u Lepoglavi, 23 učenika u Ivancu, i samo jesnoga učenika u Varaždinskim Toplicama. Također, harmonika se i dalje može upisati kao fakultativni predmet, a predaje ga Valentina Bašnac. Uz nju u Glazbenoj školi u Varaždinu i u Područnim odjelima harmoniku predaju nastavnici Kristijan Potočnjak, Branka Stanković i Karmen Antunović. Maturanti temeljnog predmeta harmonika zadnjih godina uglavnom odlaze na studij bliže Varaždinu kao što su Muzička akademija u Puli, Akademija za glasbo u Ljubljani, Muzička akademija univerziteta u Sarajevu.

Škola se s vremenom pretvorila u „glazbenog diva“- trenutno broji više od 100 djelatnika i više od 800 učenika smještenih u 3200 m2 palače Erdödy-Patačić.

ZA KRAJ...

Od hrvatskog tradicijskog instrumenta (tamburica) do kraljice instrumenata orgulja, pa sve do poduke jaza. To je Glazbena škola u Varaždinu koja gradi sebe, raste, surađuje sa brojnim drugim ustanovama u Hrvatskoj i izvan nje. Domaćin je brojnih kulturnih događanja, koncerata, natjecanja i susreta. Odgojila je, podučila i naučila brojne harmonikaše koji danas djeluju u pedagoškom radu, ali i kao koncertisti diljem Hrvatskoj. Oni su ispisali brojne stranice povijesti ove Škole. Zasigurno će se i dalje pisati, svirati i nastaviti razvijati naš instrument. Put harmonike nastavlja se, i nadamo se da njezin put nikad neće niti stati. Kako u ovoj Glazbenoj školi, tako i u svijetu.

Literatura:

- Maričić, Nataša: Glazbena škola u Varaždinu: 170 godina djelovanja
- Palčok, Zoran: Spomenica Muzičke Škole Varaždin

